

Fødevarer til særlig medicinsk formål under beskyddning

Alfa-liponsyre er et vitaminlignende stof, der overvejende er en antioxidant og som mange patienter med diabetisk neuropati har gavn af at tage. Alfa-liponsyre har i flere år været tilgængeligt som kosttilskud, fx i Sverige, England, Holland, Spanien, Irland, Frankrig og Belgien og siden 2012 også i Danmark. Noget tyder imidlertid på, at de danske myndigheder prøver at spænde ben for, at danskerne på samme måde som andre europæere fortsat kan få lov til at købe alfa-liponsyre.

Af Charlotte Søllner Hernø
csh@raskmagasinet.dk

Sundhedsstyrelsen i Danmark har foretaget en vurdering af alfa-liponsyre og konkluderer, at der er tale om en fødevarer til særlig ernæring af den funktionelle forstyrrelse diabetisk neuropati, og som derfor ikke er omfattet af lægemiddeldefinitionen i lægemiddeloven. Det er således, som det også meget rigtigt angives, en fødevarerkomponent. Det er en anden myndighed imidlertid ikke enig i. Fødevarestyrelsen mener nemlig ikke, at alfa-liponsyre kan klassificeres som en fødevarer til særlige medicinske formål, da der bl.a. ikke er et lægeligt bestemt ernæringsbehov. Siger altså Fødevarestyrelsen.

Sagen pågår for tiden til stor undren og er endnu ikke afgjort.

Diabetespatienterne er selvsagt ligeglade med, hvordan man rubricerer fødevareren eller produktet, blot det sikres, at alfa-lipon også fremover vil være tilgængeligt her i landet.

Allerede på diagnosetidspunktet har mange diabetisk neuropati

Patienter med diabetes udvikler nemlig ofte med tiden diabetisk neuropati. I Lægehåndbogen, som kan læses på www.sundhed.dk og som staten, regionerne og kommunerne står bag, står der om forekomsten, at næsten en tredjedel af alle patienter på diagnosetidspunktet, hvor de får konstateret diabetes, allerede har udviklet diabetisk neuropati. Således blev der ifølge en engelsk undersøgelse *) fra 1993 blandt 6.487 patienter ved britiske diabetesambulatorier fundet en samlet forekomst af klinisk polyneuropati, dvs. diabetisk neuropati, på 28,8 %. Prævalensen øgede med alderen, fra 5 % i aldersgruppen 20-29 år til 44 % i alderen 70-79 år. Forekomsten var i øvrigt omtrent ens blandt patienter med type 1- og type 2-diabetes.

12 år efter diagnosetidspunktet har så mange som 70 % af mændene med diabetes udviklet diabetisk neuropati, mens det tilsvarende tal for kvindernes vedkommende er 50 %. Og risikoen for at pådrage sig nerveskader øges, jo længere tid man har haft sygdommen.

Diabetisk neuropati skader nerver uopretteligt i hud og muskler

Diabetisk neuropati, som også kaldes diabetisk nerveskade, er en meget plagsom senkomplikation for mange diabetespatienter og er en vigtig risikofaktor. Diabetisk neuropati er en sygdom, der rammer nerverne, hvilket første del af ordet angiver, mens den anden del, 'pati', betyder lidelse.

Ved diabetisk neuropati beskadiges hudens nerver samt nerver til muskler og indre organer som eksempelvis blodkar, hjerte og blære. Generelt gælder det, at der sker varig skade på alle nerver, der rammes, og i værste fald kan de gå til grunde.

Diabetisk neuropati viser sig primært ved nedsat følesans i fødderne, og på sigt kan tilstanden føre til fodsår og i værste fald amputation. Både det sensoriske, motoriske og autonome nervesystem kan således blive ramt ved diabetisk neuropati i varierende grad. Hos nogle kan eksempelvis smerter og nedsat følesans være de dominerende gener, mens andre har voldsom diarré om natten eller rejsningsbesvær. Sådanne skader kan imidlertid ofte forebygges.

Forebyggelse af diabetisk neuropati

Et dårligt reguleret blodsukker øger risikoen for neuropati, hvorimod et velreguleret blodsukker og en sund livsstil kan hæmme udviklingen. En anden vigtig faktor er iltmangel i nervecellerne. Årsagen skal findes i beskadigelsen af de blodkar, der forsyner nervecellerne med blod. Manglen på ilt bevirker, at nervecellerne langsomt går til grunde. Det er derfor naturligvis en god idé at stoppe med at ryge, hvis man har den uvane. Der findes imidlertid for fuldstændighedens skyld også flere typer medicinsk behandling, som kan være aktuelle. Og så er der fødevareren til særlige medicinske formål, alfa-lipon, som mange læger anbefaler deres patienter at indtage.

Læger anbefaler alfa-lipon til patienter med diabetisk neuropati

Læge Claus Hancke fra Institut for Orthomolekylær Medicin, som har fire læger tilknyttet, i Lyngby nord for København, er ikke i tvivl om,

at alfa-liponsyre har en gavnlig effekt.

“Alfa-lipon er et naturligt og fremragende stof til diabetisk neuropati. Vi har anvendt det i klinikken i 20 år, da det dæmper nervebetændelse. Der er lavet et utal af videnskabelige studier, der underbygger, at alfa-lipon reducerer neurologiske skader hos diabetikere, hvis helt store problem i denne forbindelse er, at de ikke kan mærke det, hvis de får sår på fødderne,” forklarer Claus Hancke.

“Når diabetespatienter tager alfa-lipon ses det til gengæld nogle gange, at de får lidt mindre behov for insulin, hvilket selvsagt er positivt. Man bør således holde øje med det. Jeg har derudover aldrig observeret bivirkninger ved indtag på 3-500 mg fx to gange om dagen. Og det er måske ikke så overraskende, for alfa-lipon findes naturligt i vores mad og har ikke skygge af bivirkninger.”

Når man ikke kan mærke vibrationer er den gal

Claus Hancke illustrerer med følgende historie, hvad det betyder at have nerveskader i fødderne:

“En af mine gamle patienter oplevede at tabe en teske ned i sin ene sko, inden de blev taget på for at gå ud. Patienten kunne ikke mærke det og det viste sig ved hjemkomsten, at der var opstået kæmpestore sår, som typisk ikke kunne hele op. Det endte faktisk med amputation af foden.”

Claus Hancke forklarer, at man kan undersøge den neurologiske påvirkning af følsomheden i fødderne som følge af diabetes ved at sætte en stemmegaffel i svingninger. Hvis man ikke kan mærke vibrationerne, dvs. at det snurrer, er den gal. Vibrationssansen eller -følsomheden er således det første, der ryger, når man har diabetisk neuropati.

*) Young M, Boulton A, Williams D et al. A multi-centre study of the prevalence of diabetic neuropathy in patients attending UK diabetic clinics. *Diabetologia* 1993; 36: 150-4.

